

Mehmet ATASEVER
Bürokrat/KİK Eski Üyesi/Akademisyen
Mhatasever@gmail.com
www.mehmetatasever.org

KAMU İHALELERİNDE YERLİ İSTEKLİ VE YERLİ MALI UYGULAMALARI

I. HİZMET ALIMI VE YAPIM İŞİ İHALELERİNDE YERLİ İSTEKLİLER LEHİNE FİYAT AVANTAJI

- ✓ 4734 sayılı Kanununun 63'üncü maddesi uyarınca idareler, hizmet alımı ve yapım işi ihalelerinde yerli istekliler lehine %15 oranına kadar idarelerce belirlenecek oranda fiyat avantajı uygulayabilmektedir. Yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı idarelerin takdir yetkisi dâhilindedir.
- ✓ Yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanmasına karar verilmesi halinde, uygulanacak fiyat avantajı oranı da %15'i geçmemek üzere idarelerin takdirine
- ✓ Yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanması hususunda ihalenin yaklaşık maliyetinin eşik değerinin üstünde olup olmaması önem arz etmemektedir. Bir başka ifadeyle yaklaşık maliyeti eşik değerinin altında veya üstünde olan hizmet ve yapım işi ihalelerinde yerli istekliler lehine fiyat avantajı öngörülebilir.
- ✓ 4734 sayılı Kanununun 24 ve 25 inci maddeleri uyarınca yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağına ihale veya ön yeterlik ilanında belirtilmesi zorunludur. Anılan Kanununun 27'nci maddesi uyarınca bu hususun idari şartnamede belirtilmesi de zorunludur.
- ✓ Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 63'üncü maddesi ve Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 62'nci maddesi uyarınca yerli istekliler lehine fiyat avantajı sağlanacağı belirtilen ihalelerde, %15 oranına kadar idari şartnamede belirtilen fiyat avantajı da uygulanmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenir. Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 65'inci maddesi uyarınca yerli istekliler lehine fiyat avantajı sağlanacağı belirtilen danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde, %15 oranına kadar idari şartnamede belirtilen fiyat avantajı da uygulanmak suretiyle isteklilerin mali teklif puanları hesaplanır.
- ✓ Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 63'üncü maddesi, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 62'nci maddesi ve Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 65'inci maddesi uyarınca, yerli istekliler lehine uygulanacak fiyat avantajı, yabancı isteklilerin

teklif ettikleri bedellere, bu bedeller üzerinden ihale dokümanında belirlenen fiyat avantajı oranı uygulanarak bulunacak tutar eklenmek suretiyle hesaplanır.

- ✓ Örneğin yerli istekli olan A'nın 110.000 TL, yabancı istekli olan B'nin 100.000 TL teklif verdiği ve yerli istekliler lehine %15 oranında fiyat avantajı uygulanacağı belirtilen bir hizmet alımı ihalesinde, B'nin teklifi 115.000 TL olarak dikkate alınacak ve bu durumda ihalede en düşük teklif sahibi A olacaktır.
- ✓ Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 62'inci maddesi ve Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 63 üncü maddesi uyarınca öncelikli fiyat dışı unsurlar, daha sonra ise yerli istekliler lehine fiyat avantajı dikkate alınarak ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenir.
- ✓ İhalede fiyat avantajı uygulaması sonucunda yabancı isteklilerin teklifine fiyat avantajı oranı kadar ekleme yapılmakla birlikte, ekleme sonucu bulunan tutar yalnızca tekliflerin sıralanmasında ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin tespitinde kullanılmakta, sözleşme ise ihale üzerine bırakılan isteklinin teklif mektubunda yer alan gerçek teklif bedeli esas alınarak imzalanmaktadır.

II. MAL ALIMLARINDA YERLİ MALI TEKLİF EDEN İSTEKLİLER LEHİNE FİYAT AVANTAJI

- ✓ 4734 sayılı Kanununun 63'üncü maddesi uyarınca, mal alımı ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanabilir. Söz konusu fiyat avantajının uygulanıp uygulanmayacağı ve uygulanacaksa oranı ilan ve dokümanda belirtilmelidir.
- ✓ Mal alımı ihalelerinde fiyat avantajı bakımından teklif edilen malın yerli olup olmadığı önem arz etmemekte olup, isteklinin uyruğu önem arz etmemektedir. Dolayısıyla yabancı isteklilerin katılabileceği bir ihalede yerli malı teklif eden bir yabancı istekli de fiyat avantajından faydalanabilecektir. Mal alımlarında yerli malı lehine fiyat avantajı uygulanması hususunda ihalenin yaklaşık maliyetinin eşik değerinin üstünde olup olmaması da önem arz etmemektedir.

- ✓ Mal alımlarında yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı uygulaması, Başbakanlık Genelgelerine de konu olmuştur.
- ✓ 02.12.2008 tarihli ve 27072 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yerli Ürün Kullanılması" konulu 2008/20 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nde, 4734 sayılı Kanunun 63'üncü maddesinde yer alan yerli malı lehine fiyat avantajı öngörülebileceğine dair hükümün kamu kamu kurum ve kuruluşlarınca dikkate alınması hususuna yer verilmiştir.
- ✓ 06.09.2011 tarih ve 28046 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2011/13 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nde ise; "Tasarruf ve rekabet ilkelerine uygun hareket edilmesi kaydıyla, ülkemiz ihtiyaçlarının yerli ürünlerden karşılanması ekonomimiz açısından büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, mevzuatımızda yerli ürün kullanımına yönelik mevcut hükümlerin uygulanmasına özen gösterilmesine ilave olarak, kamu kurum ve kuruluşlarınca gerçekleştirilecek mal alımlarına ilişkin uygulamalarda;
 - a. Teknik şartnamelerde Türkiye'de üretilen ürünlerin teklif edilmesini engelleyen düzenlemelerin yapılmaması,
 - b. Kamu ihale mevzuatına aykırı olarak, isteklilerin ithal ürün ya da belirli bir ülkenin malını teklif etmesine yönelik düzenlemelerin yapılmaması,
 - c. Ürünle ilişkin olarak yabancı belgelendirme kuruluşları tarafından düzenlenen ve zorunlu olmayan belgelerin ihale dokümanlarında aranmaması,
 - d. İthal ürün teklif eden isteklilerin yurt dışında mal teslim edebilmelerine imkân tanınması durumunda, teslim yeri, navlun, gümrük ve vergi giderleri gibi unsurların tekliflerin değerlendirilmesinde nasıl dikkate alınacağına dair ihale dokümanlarında düzenlemelerin yapılması,
 - e. İthal ürün teklif eden isteklilere mal tesliminden önce akreditif açılarak ön ödeme yapılmasına imkân tanınması durumunda, Türkiye'de üretilen ürünleri teklif eden isteklilere de avans ödemesi yapılmasına yönelik ihale dokümanlarında düzenleme yapılması, hususlarının dikkate alınarak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki alımlar ile Devlet Malzeme Ofisinden gerçekleştirilecek alımlarda öncelikli olarak Türkiye'de üretilen ürünlerin tercih edilmesini ve kamu kurum ve kuruluşları yöneticilerinin bu konuda gereken duyarlılığı göstermelerini önemle rica ederim." açıklaması yapılmıştır.
- ✓ Mülga Başbakanlık'ın ilgili genelgeleri ile ortaya konulan amacın ve ruhunun, mevzuat çalışmalarını çerçevesinde 2014 yılında Kanun'un 63'üncü maddesindeki değişikliklere de aynen yansıtıldığı görülmektedir.
- ✓ 4734 sayılı Kanunun 63'üncü maddesinin ilk halinde mal alımlarında yerli malı teklif edenler lehine fiyat avantajı tamamen idarelerin takdirine bırakılmışken, anılan maddede 2014 yılında 6518 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile bazı mallar bakımından fiyat avantajı uygulaması zorunlu hale getirilmiştir.
- ✓ Buna göre Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak orta ve yüksek teknoloji sanayi ürünleri arasından belirlenen ve Kurum tarafından ilan edilen listede yer alan malların ihalelerinde, yerli malı teklif eden istekliler lehine %15 oranında fiyat avantajı sağlanması mecburidir. Yerli yazılım ürünü teklif eden istekliler lehine de %15 oranında fiyat avantajı sağlanması mecburidir.
- ✓ Fiyat avantajı uygulanması zorunlu olmayan malların alımında idareler tarafından %15 oranına kadar bir oran belirlenebilmekte iken, fiyat avantajı uygulanması zorunlu olan malların alımında avantaj oranı %15 olmalıdır.
- ✓ Fiyat avantajı uygulanması zorunlu olan mallar Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenmiş olup, <https://ekap.kik.gov.tr/> adresinde Kurum tarafından ilan edilmiştir. Söz konusu liste belli aralıklarla güncellendiğinden, ihalelerde güncel listenin esas alınması önem arz etmektedir.
- ✓ Yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı uygulanmasının zorunlu olduğu durumlarda, dokümanda bu yönde düzenleme yapılması şarttır. Kamu İhale Kurulunun 2016/UM.II-369 sayılı kararında "...İhale dokümanında, inceleme konusu ihalede yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı uygulanacağına ilişkin düzenleme yapılmamış olmakla, orta ve yüksek teknoloji sanayi ürünleri listesinde yer alan malların ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı sağlanması zorunluluğunun karşılanmadığı görülmüştür..." hususlarına da yer verilerek ihalenin iptaline karar verilmiştir.
- ✓ İhale dokümanında, ihale konusu malın yabancı menşeli olması yönünde bir zorunluluk getirilmesi de mevzuata aykırıdır. Kamu İhale Kurulunun 2007/UM.Z-1478 sayılı kararında, alım konusu aracın "ithal menşeli" olacağı yönündeki düzenlemenin 4734 sayılı Kanunun "Temel İlkeler" başlıklı 5 inci maddesine aykırılık teşkil ettiğine karar verilmiştir.
- ✓ Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 61'inci maddesi uyarınca yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı tanınan ve birden fazla mal kaleminden oluşan ihalelerin, kısmi teklife açık olarak gerçekleştirilmesi ve fiyat avantajı tanınan her bir kısmın tek bir mal kaleminden oluşması zorunludur.
- ✓ Ancak, birbirini tamamlayan veya teknik zorunluluklar nedeniyle birlikte alınması gereken mal kalemlerine bir kısımda yer verilebilir. Kısmi teklife açık ihalelerde, kısımların birinde, birkaçında veya tamamında yerli malı teklif eden istekliler lehine aynı veya farklı oranlarda fiyat avantajı sağlanabilir.
- ✓ 4734 sayılı Kanunun 63'üncü maddesi uyarınca, isteklilerce teklif edilen malın yerli malı olduğu, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun olarak düzenlenen yerli malı belgesi ile belgelendirilir. Dolayısıyla kamu ihale mevzuatı açısından yerli malı teklif eden isteklilerin dokümanda öngörülen fiyat avantajından yararlanabilmesi için teklif ettiği ürüne ilişkin yerli malı belgesini sunması zorunludur. Yerli malı belgesi <https://ekap.kik.gov.tr/> adresinden teyit edilebilmektedir.
- ✓ Mal alımı ihalelerinde istekliler tarafından teklif edilen malın yerli malı olduğunun belirlenmesi ve belgelendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan Yerli Malı Tebliği, 13.09.2014 tarihli ve 29118 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- ✓ Yerli Malı Tebliği'nin 4'üncü maddesi uyarınca sanayi ürünlerinin yerli malı kabul edilebilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:
 - a. Bakanlık tarafından düzenlenen Sanayi Sicil Belgesine sahip sanayi işletmeleri tarafından üretilmesi ve Sanayi Sicil Belgesindeki "Üretim Konusu" içeriğinde yer alması.
 - b. Tamamen Türkiye'de üretilen veya elde edilen ürünler ile üretim sürecinin önemli aşamalarının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin Türkiye'de yapılmış olması.
 - c. Ürünün yerli katkı oranının en az %51 olması;
 - Gıda ve tarımsal ürünlerin, bitkisel ürünlerin, hayvansal ürünlerin, madencilik ürünlerinin ve diğer ürünlerin yerli malı sayılmasına ilişkin şartlara da söz konusu maddede yer verilmiştir.
 - Anılan Tebliğin 5'inci maddesinde yerli katkı oranının ne şekilde hesaplanacağı gösterilmiştir. Tebliğin 6'ncı maddesi uyarınca yerli malı belgesi, üreticinin kayıtlı olduğu TOBB veya TESK'e bağlı oda/borsa tarafından standart form kullanılarak düzenlenir. Yerli malı belgesi standart formunda yer alacak asgari bilgilere de anılan maddede yer verilmiştir. Söz konusu madde uyarınca yerli malı belgesinin geçerlilik süresi düzenlenme tarihinden itibaren bir yıldır.
 - Yerli Malı Tebliğine uygun olarak yapılacak belgelendirme işlemlerine ilişkin esasları belirlemek amacıyla TOBB tarafından hazırlanan "Yerli Malı Belgesinin Düzenlenmesi Uygulama Esasları" ise 05.11.2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- ✓ İhale dokümanında öngörülen fiyat avantajından yararlanmak için sunulan yerli malı belgesinin, teklif edilen mala ilişkin olması gerekmektedir. Kamu İhale Kurulunun 2016/UM.III-1567 sayılı kararında, sunulan yerli malı belgesinin ihale konusu malı kapsamadığı gerekçesiyle başvuru sahibinin teklifinin fiyat avantajından yararlanamayacağına karar verilmiştir. Kamu İhale Kurulunun 2012/UM.II-4341 sayılı karar da benzer yöndedir.
- ✓ Teklif edilen malın yerli olduğuna dair belgelerin sunulmaması veya sunulduğu halde uygun olmaması durumunda, söz konusu isteklinin yerli malına tanınacak fiyat avantajından yararlandırılmaması gerekmeyle birlikte, bu durum isteklinin teklifinin yeterlik kriterlerini karşılamadığı gerekçesiyle değerlendirme dışı bırakılmasına neden olmaz. Nitekim Kamu İhale Kurulunun 2016/UM.III-2023 sayılı kararında yerli malı belgesinin geçerlilik süresinin sona ermiş olması sebebiyle isteklinin fiyat avantajından yararlandırılmayacağı ancak teklifinin bu sebeple değerlendirme dışı bırakılmasının mevzuata uygun olmadığı belirtilmiştir.
- ✓ En düşük fiyat esasına göre gerçekleştirilen ihalelerde Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 61'inci maddesi uyarınca yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı, yerli malı teklif etmeyen diğer isteklilerin söz konusu mal kalemi için teklif ettikleri bedele, kendi teklif bedelleri üzerinden ihale dokümanında belirlenen fiyat avantajı oranı esas alınarak hesaplanan tutarı eklenmesi suretiyle bulunur.
- ✓ Örneğin tek kalemden oluşan bir mal alımı ihalesinde, yerli malı teklif eden A'nın 110.000 TL, yabancı mal teklif eden B'nin 100.000 TL teklif verdiği ve dokümanda yerli malı teklif eden istekliler lehine %15 oranında fiyat avantajı uygulanacağını belirttiği bir durumda, B'nin teklifi 115.000 TL olarak dikkate alınacak ve bu durumda ihalede en düşük teklif sahibi A olacaktır.
- ✓ Fiyat avantajı uygulanacağı öngörülen ve kısmi teklife açık bir mal alımı ihalesinde bir kısım altında birden fazla mal kalemine yer verilmesi, yukarıda belirtildiği üzere birbirini tamamlayan veya teknik zorunluluklar nedeniyle birlikte alınması gereken mallar yönünden mümkündür.
- ✓ Bu durumda da ilgili kısımda fiyat avantajı uygulaması mal kalemi bazında yapılacaktır. İsteklinin ilgili kısım kapsamındaki bazı mal kalemleri için yerli malı belgesi sunması, bazı mal kalemleri için sunmaması durumunda, istekli yalnızca yerli malı belgesi sunduğu mal kalemleri yönünden fiyat avantajından yararlanacaktır. Bu durumda fiyat avantajı uygulamasının nasıl yapılacağı 2019/UM.I461 sayılı Kurul Kararında örnek ile açıklanmıştır.
- ✓ Fiyat dışı unsurlar da dikkate alınan ihalelere ilişkin olarak Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 61'inci maddesinin beşinci fıkrasında "Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin, fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalede, öncelikle fiyat dışı unsurlar dikkate alınarak değerlendirilmiş teklif bedeli bulunur. Yerli malını teklif edenler lehine fiyat avantajı, bu istekliler dışındaki isteklilerin değerlendirilmiş teklif bedellerine, kendi değerlendirilmiş teklif bedelleri üzerinden fiyat avantajı oranı esas alınarak hesaplanan tutarı eklenmesi suretiyle uygulanır. Ancak, birbirini tamamlayan veya teknik zorunluluklar nedeniyle birlikte alınması gereken mal kalemlerine bir kısımda yer verilen ihalede, önce yerli malını teklif edenler lehine fiyat avantajı uygulanır ve avantaj uygulanmış fiyatlar üzerinden fiyat dışı unsurlar dikkate alınarak değerlendirilmiş teklif bedeli bulunur." düzenlemesine yer verilmiştir.
- ✓ Anılan düzenleme uyarınca yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajının uygulanacağı ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat ve fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde, fiyat avantajı uygulanmadan önce isteklilerin fiyat dışı unsurlar dikkate alınarak değerlendirilmiş teklif bedellerinin bulunması gerekmektedir. Fiyat dışı unsurlar dikkate alınarak değerlendirilmiş teklif bedeli bulunduktan sonra ise, yerli malı teklif etmeyen isteklilerin teklif bedellerine, bu değerlendirilmiş teklif bedelleri üzerinden fiyat avantajı oranı esas alınarak hesaplanan tutarı eklenmesi suretiyle yerli malı teklif edenler lehine fiyat avantajı uygulanır.
- ✓ Örnek olarak A isteklisinin teklif bedelinin 100 TL, fiyat dışı unsurlar dikkate alınarak değerlendirilmiş teklif bedelinin 80 TL olduğu, B isteklisinin ise teklif bedelinin 110 TL, fiyat dışı unsurlar dikkate alınarak değerlendirilmiş teklif bedelinin ise 75 TL olduğunu varsayalım. Yalnızca A isteklisi yerli malı teklif etmişse ve dokümana göre %15 oranında fiyat avantajından yararlanacak ise, B isteklisinin değerlendirilmiş teklif bedeli 86,25 TL olarak dikkate alınır ve ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi A olarak belirlenir.
- ✓ İhalede fiyat dışı unsurlar dikkate alınarak değerlendirilmiş teklif bedellerinin bulunması için, dokümanda bu hesaplamaların nasıl yapılacağını düzenlenmiş olması önem arz etmektedir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin, fiyat ile birlikte fiyat dışı unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde,

Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 60'ncı maddesinde belirtildiği üzere, fiyat dışı unsurların parasal değerleri veya nispi ağırlıkları ile hesaplama yönteminin dokümanda belirtilmesi zorunludur. Yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı uygulanacak ihalelerde, fiyat dışı unsurlara dair hesaplama yönteminin, değerlendirilmiş teklif bedelinin bulunmasına imkân verecek şekilde düzenlenmesi önem arz etmektedir.

- ✓ Ancak birbirini tamamlayan veya teknik zorunluluklar nedeniyle birlikte alınması gereken mal kalemlerine bir kısımda yer verilen ihalede, önce yerli malını teklif edenler lehine fiyat avantajı uygulanır ve avantaj uygulanmış fiyatlar üzerindeki fiyat dışı unsurlar dikkate alınarak değerlendirilmiş teklif bedeli bulunur.
- ✓ İhale dokümanında yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı uygulanacağı belirtilen hallerde, söz konusu avantajın uygulanmasından kaçınılamaz.
- ✓ Bu kapsamda Kamu İhale Kurulunun 2019/UM.II-663 sayılı kararında, yerli malı teklif eden isteklinin teklifinin yaklaşık maliyetin üzerinde olması nedeniyle değerlendirme dışı bırakılarak, fiyat avantajının uygulanmaması işlemi mevzuata aykırı görülmüş, yaklaşık maliyetin üzerindeki teklifin Kamu İhale Genel Tebliği'nin 16.3'üncü maddesinde idarelere verilen takdir yetkisi göz önünde bulundurularak ayrıca değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

III. TEKLİFLERİN EŞİTLİĞİ DURUMUNDA YERLİ MALI

- ✓ Mal alımı ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı uygulaması yanında, tekliflerin eşitliği durumunda da yerli malı teklif edilmesi dikkate alınabilmektedir.
- ✓ Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 62'nci maddesi uyarınca, ekonomik açıdan en avantajlı teklifin sadece fiyat esasına göre belirlendiği ihalelerde en düşük tutarlı tekliflerin birbirine eşit olması durumunda ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesinde uygulanacak kriterler idari şartnamede belirtilmelidir. Bu kriterler arasında teklif edilen malın yerli olmasına da yer verilebilir.
- ✓ Anılan madde uyarınca teklif edilen malın yerli malı olmasının tekliflerin eşitliği halinde değerlendirme kriterleri arasında sayılması idarenin takdirindedir. Yerli malı teklif edenler lehine fiyat avantajı sağlanmayan ihalelerde de istekli tarafından yerli malı teklif edilmesi, tekliflerin eşitliği durumunda bir değerlendirme kriteri olarak öngörülebilir.
- ✓ Ancak elektronik eksiltme yapılan durumlarda ihale üzerinde kalan istekli, teklifi eşit olan istekliler davet edilmek suretiyle ihale komisyonu tarafından kura çekilerek belirlenir.
- ✓ Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyatla birlikte fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlendiği ihalelerde tekliflerin eşit olması durumunda ise, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinin 62'nci maddesi uyarınca sırasıyla;
 - ☆ fiyat teklifleri,
 - ☆ fiyat tekliflerinin de eşitliği halinde fiyat dışı unsurların sıralaması,
 - ☆ bunların da eşitliği bozmaması halinde yerli malı teklif edilmesi,
 - ☆ eşitlik yine bozulmaz ise iş deneyimini gösteren belgedeki belge tutarı, esas alınarak ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi belirlenmektedir.

IV. YAPIM İŞLERİNDE YERLİ MALI KULLANIMI

- ✓ 4734 sayılı Kanununun 63'üncü maddesinde, yapım işlerinde kullanılacak makine, malzeme ve ekipman ile yazılımın tamamının veya belli bir kısmının yerli malı olması şartının getirilebileceği hükmüne yer verilmiştir. Buna göre idarelerin yapım işlerinde kullanılacak söz konusu ürünlerin yerli malı olmasını isteme konusunda takdir yetkili bulunmaktadır.
- ✓ Diğer taraftan anılan madde ile yapım işlerinde kullanılacak bazı ürünler bakımından yerli malı olma zorunluluğu getirilmiştir. Buna göre malzemelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, makinelere ve ekipmanlara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından orta düşük, orta yüksek ve yüksek teknoloji makine, malzeme ve ekipman arasından belirlenen, Kurum tarafından ilan edilen listede yer alan ve ihale konusu işte kullanılacak makine, malzeme ve ekipmanın yerli malı olması şarttır.
- ✓ Yapım işlerinde kullanılacak yerli malı olması zorunlu malzemeler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, makineler ve ekipmanlar ise Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenmiş olup, <https://ekap.kik.gov.tr/> adresinde Kurum tarafından ilan edilmiştir.
- ✓ Yapım İşlerine Ait Tıp Sözleşmenin 23.5'inci maddesinde, 4734 sayılı Kanununun 63'üncü maddesine uygun olarak, "Malzemelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, makine ve ekipmanlara ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen ve Kurum tarafından ilan edilen listede yer alan ihale konusu işte kullanılacak makine, malzeme ve ekipmanın yerli malı olması zorunludur." şartına yer verilmiştir.
- ✓ Söz konusu Tıp Sözleşmenin 23.6'ncı maddesi ise idarelerce doldurulmak üzere boş bırakılmış ve maddeye ait dipnotta "İdare, ihale konusu iş kapsamında kullanılacak makine, malzeme ve ekipman ile yazılımın tamamının veya belli bir kısmının yerli malı olmasını talep etmesi durumunda söz konusu makine, malzeme ve ekipman ile yazılımı bu maddede belirtecek ve buna ilişkin şartlara yer verecektir." açıklamasına yer verilmiştir.
- ✓ Söz konusu düzenlemeler uyarınca ilgili Bakanlıkların belirlediği ve Kurumun ilan ettiği listede yer alan ve ihale konusu işte kullanılacak makine, malzeme ve ekipmanın yerli malı olması zorunlu olup, yerli malı olma zorunluluğu bulunmayan ancak idare tarafından yerli olması öngörülen makine, malzeme, ekipman veya yazılım varsa, bunların sözleşme tasarsınının 23.6'ncı maddesinde ayrıca belirtilmesi gerekmektedir.
- ✓ Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 15'inci maddesi uyarınca sözleşmede yerli malı zorunluluğu aranan makine, malzeme ve ekipman ile yazılımın kontrolü yapı denetim görevlisinin sorumluluğundadır. Yerli malı olması zorunluluğu bulunan makine, malzeme ve ekipman ile yazılıma ilişkin yerli üretimin, doğal afetler, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmi veya genel seferberlik ilanı gibi nedenlerle sona ermesi veya yetersiz hale gelmesi ya da ilgili makine, malzeme ve ekipman ile yazılımın diğer zorunlu nedenlerle yerli malı olarak temin edilmesinin mümkün olmadığı durumlarda, yüklenicinin yazılı başvurusu üzerine idarenin onayıyla, sözleşme konusu işte yerli malı olmayan makine, malzeme ve ekipman ile yazılım kullanılabilir. Bu gibi durumlarda iş programı dikkate alınarak gerektiğinde yükleniciye ek süre verilebilir.